

KOMISJA EUROPEJSKA

DYREKCJA GENERALNA DS. ROLNICTWA I ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

Dyrekcja B. Stosunki Wielostronne, Polityka Jakości
B.5. Promocja

Bruksela, dnia 7 lipca 2016 r.
DDG1.B5/MJ/db D(2016)3210777

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PROCEDURY KONKURSOWEJ

Niniejszy dokument zawiera wskazówki dotyczące stosowania procedury konkursowej w celu wyboru organów wdrażających programy proste. Jest on skierowany do podmiotów niepublicznych działających jako wnioskodawcy/beneficjenci. Ma on również zapewnić właściwym służbom państw członkowskich przejrzyste informacje na temat oczekiwań wobec procedury konkursowej.

KONTEKST

Akt podstawowy¹ przyznaje Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych określających warunki przeprowadzania procedury konkursowej w celu wyłonienia organów wdrażających.

Art. 2 ust. 1 aktu delegowanego² stanowi, że organizacje inicjujące muszą wybrać organy odpowiedzialne za realizację programów prostych w drodze procedury konkursowej, która ma zapewnić najlepszy stosunek wartości do ceny i jednocześnie zapobiec konfliktowi interesów.

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym³ przed zawarciem umów z wybranymi organizacjami inicjującymi państwa członkowskie mają obowiązek sprawdzić, czy organy wdrażające wybrano zgodnie z procedurą konkursową przewidzianą w art. 2 rozporządzenia delegowanego.

Niniejsze wskazówki nie dotyczą przypadków, w których organizacja inicjująca jest podmiotem prawa publicznego w rozumieniu dyrektywy 2014/24/UE (lub dyrektywy 2004/18/WE); art. 2 ust. 2 aktu delegowanego stanowi, że taka organizacja inicjująca musi dokonać wyboru organów wdrażających odpowiedzialnych za realizację programów prostych zgodnie z krajowymi przepisami transponującymi wymienioną dyrektywę.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R1144&qid=1467197701891&from=EN>, art. 13 ust. 1.

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015R1829&from=EN>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1831&from=EN>, art. 10 ust. 3 oraz art. 18.

Ponadto zastosowanie mają warunki określone w umowie o udzielenie dotacji⁴. Zgodnie z art. 10 umowy o udzielenie dotacji należy spełnić dwa następujące warunki: najlepszy stosunek wartości do ceny (lub w stosownych przypadkach – najniższa cena) oraz brak konfliktu interesów. Warunki te należy spełnić również w przypadkach, gdy beneficjenci nabywają towary, prace i usługi (por. art. 9 umowy).

1. NAJLEPSZY STOSUNEK WARTOŚCI DO CENY

Zgodnie z wyjaśnieniem zawartym w opatrzonym uwagami wzorze umowy o udzielenie dotacji H2020⁵ beneficjenci muszą zlecać podwykonawstwo zgodnie z zasadą najlepszego stosunku wartości do ceny (zwanej także „najlepszą relacją jakości do ceny”) i w ten sposób brać pod uwagę jakość oferowanych usług. Jeśli chodzi o najlepszą relację jakości do ceny, cena jest jednym z głównych elementów (obok kryteriów jakości, jak np. jakość techniczna itd.), ale nie trzeba automatycznie wybierać oferty najtańszej. Aby dokonać dobrej analizy relacji jakości do ceny, kryteria określające „jakość” muszą być jasne i spójne z celami działania, które zlecono podwykonawcy.

Zasada najlepszego stosunku wartości do ceny nie wymaga przeprowadzenia procedury konkursowej wyboru we wszystkich przypadkach. Jeżeli jednak beneficjent nie wystąpił o większą liczbę ofert, musi wykazać, w jaki sposób zapewnił najlepszy stosunek wartości do ceny⁶.

2. KONFLIKT INTERESÓW

Beneficjenci muszą podjąć wszelkie działania, aby nie dopuścić do sytuacji zagrażającej – z przyczyn związanych z interesem gospodarczym, przekonaniem politycznym lub przynależnością narodową, więzami rodzinnymi lub emocjonalnymi lub jakimikolwiek innymi wspólnymi interesami – bezstronnej i obiektywnej realizacji programu („konflikt interesów”).

Konfliktu interesów dotyczy art. 20 umowy o udzielenie dotacji. Opatrzony uwagami wzór umowy H2020⁷ zawiera następujące wyjaśnienia i przykłady dotyczące konfliktu interesów:

Beneficjenci (i powiązane osoby trzecie) muszą zapewnić obiektywną i bezstronną realizację działania, zgodnie z umową o udzielenie dotacji. Muszą dołożyć wszelkich

⁴ H2020 AGA – opatrzony uwagami wzór umowy o udzielenie dotacji (*Annotated Model Grant Agreement*): wersja 2.1 – ogólny wzór umowy o udzielenie dotacji (MGA) z dnia 30 października 2015 r. http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

⁵ H2020 AGA – opatrzony uwagami wzór umowy o udzielenie dotacji (*Annotated Model Grant Agreement*): wersja 2.1 – ogólny wzór umowy o udzielenie dotacji (MGA) z dnia 30 października 2015 r. http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, s. 131.

⁶ NOTE FOR THE ATTENTION OF THE MEMBERS OF COMMITTEE FOR THE COMMON ORGANISATION OF AGRICULTURAL MARKETS – PROMOTION, Ares(2016)438327 – 27/1/2016

⁷ H2020 AGA – opatrzony uwagami wzór umowy o udzielenie dotacji (*Annotated Model Grant Agreement*): wersja 2.1 – ogólny wzór umowy o udzielenie dotacji (MGA) z dnia 30 października 2015 r. http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, s. 239–240.

starań, by uniknąć konfliktu interesów.

„Konflikt interesów” występuje, gdy **wspólne interesy**:

- wpłynęły na procedurę wyboru lub udzielenia zamówienia/wyboru lub zlecenia podwykonawstwa,
- wpłynęły na ofertę cenową zamówienia/podwykonawstwa i nie odpowiada ona cenie rynkowej, lub
- niekorzystnie wpłynęły na wyniki działania, mierzone według odpowiednich norm jakości.

Interesy te mogą obejmować następujące rodzaje interesów:

- **interesy gospodarcze** (np. nieuzasadnione i preferencyjne umowy o udzielenie zamówienia lub o zlecenie podwykonawstwa z powiązanymi przedsiębiorstwami (sprzeczne z zasadą najlepszego stosunku wartości do ceny, korzyściami technicznymi itp.))

Przykłady:

Beneficjent zleca podwykonawstwo prac innemu podmiotowi prawnemu powyżej ceny rynkowej, ponieważ jest udziałowcem tego podmiotu lub posiada związany z nim interes gospodarczy.

Uniwersytet zleca prace firmie konsultingowej należącej do jednego z profesorów, który wykonuje część prac w ramach projektu, w którym uczestniczy uniwersytet.

Uniwersytet zawiera preferencyjną umowę o zlecenie podwykonawstwa ze spółką zależną tej firmy: umowa jest niezgodna z zasadą najlepszego stosunku wartości do ceny (tj. cena jest wyższa niż ogólna cena rynkowa za ten sam rodzaj usługi).

- **przekonania polityczne lub przynależność narodową** (np. wybór beneficjentów lub osób trzecich bądź decyzje związane z badaniami wynikającą ze względów czy powiązań politycznych lub przynależności narodowej)

Przykład: Wybór miejsca demonstracji działania został podyktowany przynależnością narodową, a nie zaletami danego miejsca. H2020 AGA – opatrzony uwagami wzór umowy o udzielenie dotacji (Annotated Model Grant Agreement): wersja 2.1 – ogólny wzór umowy o udzielenie dotacji (MGA) z dnia 30 października 2015 r.

- **więzy rodzinne lub emocjonalne** (np. umowy o udzielenie zamówienia lub o zlecenie podwykonawstwa zawierane z członkami rodziny w celu zapewnienia im korzyści)

Przykład: Mąż pracuje dla beneficjenta, który zleca pracę MŚP należącemu do żony.

- **inne wspólne interesy**

Przykłady:

Beneficjent lub osoba trzecia biorą udział w działaniu nie dzięki potencjałowi technicznemu i obiektywnym zaletom, ale ponieważ są blisko związani z osobą pracującą w ramach działania, i fakt ten niekorzystnie wpływa na realizację działania.

Decyzje podejmowane w ramach działania nie są podejmowane na podstawie obiektywnych i bezstronnych kryteriów, ale z uwagi na wspólne interesy.

Podmioty mające bliskie powiązania nawiązują stosunki zawodowe, by uczestniczyć w działaniu w celu realizacji innych interesów, a w rezultacie cierpi (lub może uciepnieć) na tym jakość realizacji działania.

Jeżeli istnieje **konflikt interesów (lub ryzyko jego wystąpienia)**, beneficjent musi **poinformować** o tym Komisję/Agencję (za pomocą elektronicznego systemu wymiany; zob. art. 52), aby można było rozwiązać konflikt interesów lub mu zapobiec.

Komisja/Agencja może w związku z tym wprowadzić określone środki.

Podane przykłady nie są wyczerpujące, ale stanowią dobrą podstawę do opracowania własnych wytycznych przez państwa członkowskie.

WYTYCZNE DOTYCZĄCE PROCEDURY KONKURSOWEJ

W akcie delegowanym pozostawiono potencjalnym beneficjentom pewien margines swobody, jeśli chodzi o organizację procedury konkursowej w celu wyboru organów wdrażających, pod warunkiem że dwa kryteria przewidziane w tym akcie są spełnione.

Akt podstawowy wymaga jednak przeprowadzenia procedury konkursowej we wszystkich przypadkach, niezależnie od tego, czy organizacja inicjująca jest podmiotem niepublicznym czy podmiotem publicznym. Podmioty publiczne podlegają przepisom krajowym, które transponują dyrektywę w sprawie zamówień publicznych (co z definicji zapewnia zgodność z zasadą „procedury konkursowej”); przepisy te nie mają jednak zastosowania do podmiotów niepublicznych.

Biorąc pod uwagę, że realizacja programów promocyjnych nie dotyczy tylko ograniczonej części programu, kwoty wkładu UE wykorzystywane przez podwykonawców są zazwyczaj znaczące.

W związku z powyższym oraz aby zapewnić przejrzystość, równe traktowanie podmiotów gospodarczych i odpowiednie zarządzanie i kontrolę, państwa członkowskie powinny ustanowić „procedurę konkursową” określającą kryteria, jakie mają być przestrzegane przez podmioty niepubliczne.

Ustanawiając kryteria „procedury konkursowej”, należy wziąć pod uwagę, że waga i złożoność procedury powinna być proporcjonalna do jej znaczenia gospodarczego, a jednocześnie powinna uwzględniać podstawowe zasady Traktatu UE: niedyskryminację, równe traktowanie, a także pełną przejrzystość w odniesieniu do stosowanych kryteriów wyboru i udzielania zamówień. Wymaga to spełnienia co najmniej następujących warunków:

- ogłoszenie o zamówieniu musi zostać opublikowane i odpowiednio rozpowszechnione;
- należy zapewnić odpowiedni okres na składanie ofert;
- ocena ofert musi być obiektywna i niedyskryminacyjna;
- należy dokonać oceny ewentualnych konfliktów interesów.

Odsyłamy tu również do przepisów tytułu V rozporządzenia finansowego⁸.

W przypadku **zamówień** o niskiej wartości można zastosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu, obejmującą konsultacje z co najmniej trzema kandydatami, lub inną alternatywną metodę, która gwarantuje, że faktycznie uzyskano najlepszy stosunek wartości do ceny.

Jeżeli beneficjent posiada ważną **umowę ramową** z organem wdrażającym, można ją stosować, o ile w momencie zawarcia tej umowy były spełnione ww. warunki (najlepszy stosunek wartości do ceny i brak konfliktu interesów)⁹.

Krajowe przepisy, które mają gwarantować stosowanie procedury konkursowej, mogą podlegać audytowi w ramach kontroli zgodności rozliczeń.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1); ogólne informacje na temat rozporządzenia finansowego w sprawie budżetu ogólnego Unii i zasad jego stosowania znajdują się na stronie http://ec.europa.eu/budget/biblio/publications/publications_en.cfm

⁹ **Pytania i odpowiedzi (w języku angielskim)** na stronie http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/policy-post-2015/qa_en.pdf (Ares(2016)1196729 – 9/3/2016)